Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ВІЙСЬКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Освітньо-професійна програми «Практична психологія»
2 курс, 3-й семестр
Денна, заочна форми навчання

Галузь знань
С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність
С 4 Психологія
Освітній рівень
Другий (магістерський)

Назва кафедри та викладач / викладачі	*Кафедра практичної психології* *Викладач: Рудницький Антон Володимирович* *Лінк на профіль викладача на сайті факультету:* *E-mail:* a.v.rudnytskyi@npu.edu.ua Лінк на профіль викладача у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=YkaUr5kAAAAJ&hl=uk
I. Основна мета/цілі навчання	*Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти знань про психологічні особливості військової психології, розвиток компетентностей, необхідних для надання психологічної допомоги особам, які перебувають у станах психічної напруги, стресу або посттравматичних реакцій; засвоєння теоретичних підходів до аналізу військової служби та вплив її на психіку людини, а також на оволодіння навичками психодіагностики, консультування, профілактики та корекції постстресових станів.*
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	*Вибіркова навчальна дисципліна* *Цикл поглибленої професійної підготовки за спеціальністю* *Вибірковий блок навчальних дисциплін «Готовність військового психолога до військових викликів»* *Шифр у навчальному плані ВВ2.2.01*

III. Обсяг навчальної дисципліни	*Денна ф.н.*	*Заочна ф.н.*
	Кількість кредитів	6 кредитів ЄКТС
	Загальна кількість годин	180

	Денна форма	*Заочна форма*
Лекційні заняття	14	8
Семінарські/практичні заняття	6/12	4/8
Самостійна робота	148	160

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи військової психології

Тема 1.1. Військова психологія в системі професійної діяльності військового психолога
Тема 1.2. Психологічна структура військової діяльності
Тема 1.3. Психологічний відбір військовослужбовців та оцінювання професійної придатності
Тема 1.4. Організація психологічної підготовки військовослужбовців

Змістовий модуль 2. Психологічні особливості військової служби та реабілітації

Тема 2.1. Психологічні стани військовослужбовців в умовах бойової діяльності
Тема 2.2. Психологічні наслідки бойового стресу та посттравматичний стресовий розлад (ПТСР)
Тема 2.3. Психологічна реабілітація та відновлення військовослужбовців після бойових дій

V. Результати навчання

ПР1. *Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.*
ПР2. *Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.*
ПР9. *Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.*

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми поточного контролю

Поточний контроль	*опитування (усні й письмові), презентації кейсів, моделювання психологічних ситуацій, тестування (у тому числі онлайн), участь у рольових тренінгах, складання психологічного висновку, участь у групових дискусіях, розв'язання психологічних проблемних ситуацій, розробка тренінгових вправ*
Підсумковий контроль	*залік у 3 семестрі*

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Якщо навчальна дисципліна завершується заліком - максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру складає 100 балів.

	*До початку залікової сесії здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право складати залік. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він вивчає навчальну дисципліну повторно на платній основі.* *Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час заліку, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканом факультету. Повторне складання може бути не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий раз – комісії. Якщо здобувач має більше 3-х академзаборгованостей, він відраховується з університету.* ***Критерії оцінювання*** ***Під час усних відповідей:*** *• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.* ***Під час виконання письмових завдань:*** *• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).* ***Рівень відповідності критеріям*** ***Творчий рівень (90 – 100 балів).** Здобувач виконав програму освітнього компонента повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.* ***Високий рівень (80 – 89 балів).** Здобувач виконав програму освітнього компонента в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми освітнього компонента, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.* ***Достатній рівень (70 – 79 балів).** Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.* ***Задовільний рівень (65 – 69 балів).** Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.* ***Низький рівень (60 – 64 балів).** Здобувач засвоїв теми з освітнього компонента, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.* ***Незадовільний рівень:*** • ***35 – 59 балів з можливістю повторного складання.** Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з освітнього компонента, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;* • ***0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента.** Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.*
VII. Політика курсу	*Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щочетверга після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.*

	Усі завдання, передбачені навчальною програмою, мають бути виконанні у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). *Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:* *1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;* *2) презентація кейсів – 5 балів;* *3) моделювання психологічних ситуацій – 5 балів;* *4) участь у рольових тренінгах, групових дискусіях – 3 бали;* *5) розв'язання психологічних проблемних ситуацій – 4 бали;,* *6 розробка тренінгових вправ – 5 балів*
VIII. Основні інформаційні ресурси	1. *Бондарчук О. В. Психологічна реабілітація військовослужбовців: методичні рекомендації. Київ: НУО, 2022. 76 с.* 2. *Воловик І. М. Військова психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 254 с.* 3. *Громова Г. О. Психологія бойового стресу та його подолання. Львів: ПАІС, 2020. 198 с.* 4. *Журавльова Л. В. Актуальні проблеми військової психології в умовах війни. Харків: ХНУ, 2023. 210 с.* 5. *Ігнатенко Т. П. Психологічна підготовка військовослужбовців: теорія і практика. Київ: Логос, 2021. 143 с.* 6. *Колесник О. С. ПТСР: клінічні та психологічні аспекти. Одеса: Медицина, 2022. 165 с.* 7. *Козяр М. В. Психологія військової професії. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 122 с.* 8. *Кравчук І. Д. Морально-психологічне забезпечення ЗСУ в умовах бойових дій. Київ: Армія, 2023. 96 с.* 9. *Крейденко Н. Л. Психологічна адаптація ветеранів війни: монографія. Київ: КНЕУ, 2021. 230 с.* 10. *Левченко П. В. Психологічна діагностика у військовій сфері. Київ: Академія, 2022. 188 с.* 11. *Наливайко А. Ю. Теоретичні основи військової психології. Суми: СумДУ, 2020. 204 с.* 12. *Пастернак І. І. Робота з ПТСР: практичний посібник для психологів. Київ: Наш час, 2021. 156 с.* 13. *Рибак О. Б. Групова динаміка в бойовому підрозділі. Львів: Фенікс, 2023. 132 с.* 14. *Ситник К. О. Основи кризової інтервенції. Харків: Фоліо, 2022. 170 с.* 15. *Ткаченко М. В. Психологія виживання у бойових умовах. Миколаїв: ЧНУ, 2020. 98 с.* 16. *Шевченко Ю. Л. Травма війни: психотерапія ПТСР. Київ: Дух і Літера, 2023. 215 с.* 17. *Американська психіатрична асоціація. DSM-5. Діагностичне та статистичне керівництво з психічних розладів. Київ: Укрмедкнига, 2022.* 18. *Bensimon M., & Ginzburg K. Post-traumatic growth in military veterans. Journal of Traumatic Stress, 2021, 34(3), 456-469.* 19. *Hoge C. W. Once a Warrior—Always a Warrior. Guilford Press, 2020.* 20. *Nash W. P. Combat Stress Injury: Theory, Research, and Management. Routledge, 2023.*

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри практичної психології (протокол №1 від 28.08.2026 р.)